

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 13. februarja 1902.

Štev. 7.

Naše šolske razmere.

Proračunski odsek državnega zbora se je minuli teden pečal z ljudskimi šolami. V razpravo so večkrat posegli tudi slovenski poslanci in g. poslanec Fr. Povše je ob tej priliki pokazal na velike krivice, ki se godé v šolskih zadevah Slovencev na Primorskem in Koroškem. Iz njegovega govora posnamemo sledeče:

Enako obupne (kakor v Istri) so šolske razmere na Koroškem. O tem se je že veliko govorilo in bo še drug tovariš o tem govoril. Gospodom so te grozne razmere itak znane, en slučaj moram pa spraviti v razgovor, ker je pereč in v teku bližnje razsodbe. Zato pričakujem, da bo naučni minister v tem slučaju storil svojo dolžnost in pravico varoval. Zadeva je ta: Po dolgem naporu so dosegli občani v Št. Jakobu v Rožu, da se je po odredbi in razsodbi učnega ministerstva osnovala slovenska ljudska šola, bela vrana v tužnem Korotanu! Trinajst let deluje ta šola s povoljnim vspehom in sedaj, ko občinski zastop in krajni šolski svet hočeta tako šolo, izmislijo si nasprotniki zvit načrt, da nabirajo podpise za peticijo, ki zahteva razdelitev te šole na slovenski in nemški oddelek!

Kaj so taki podpisi, kako se nabirajo, kako se prisilijo in pridobé, ni mi treba natančneje dokazovati. Protestovati (ugovarjati) pa se mora proti slabosti političnih oblastev, da vpoštevajo take spletarije, namesto da se držé izjav v to poklicanih zastopstev. krajnega šolskega sveta in občinskega odbora. Dovolj se greši proti zdravemu temelju ljudskega šolstva, zato pozivljam ministra, da razsodi pravično in s svojo razsodbo onemogoči nakane spletkarjev, ki se vmešavajo v šolstvo.

Stroški za ljudsko šolstvo naraščajo od leta do leta in ogromna bremena se nakladajo deželam, ki morajo plačevati za ljudsko šolstvo in molčati, ko drugi v večini vladni zastopniki zapovedujejo in velevaljo, kako bodi šolstvo.

Učna uprava ukazuje natančno izvršitev šolskega zakona, tako da se množé nove šole in razširjajo obstoječe na več razredov. Vsi želimo, da se naše ljudstvo izobražuje, toda nihče ne more ugovarjati, da s tem narašča deželam veliko breme, katero se najbolje izraža v proračunih za ljudsko

šolstvo, ki od leta do leta naglo naraščajo in postajajo deželam prav težavno finančno vprašanje.

Dežele morajo izvrševati dolžnosti, izvirajoče iz državnega šolskega zakona, in ustrezati zahtevi učiteljstva po zvišanju plač. Opravičeno je tedaj, da država prisloži deželam na pomoč in jim s primernimi odstotki pomaga zmagovati to breme. Cesarska vlada ume najti vire v pokritje zahtev vojne uprave, in tudi v to svrhu ji bo mogoče najti dohodkov, ako le resno hoče. Govornik torej upa, da bo naučni minister pripravil tudi finančnega ministra, da mu omogoči rešiti to pereče vprašanje, da namreč prispeva država k stroškom za ljudsko šolstvo. — Dalje govornik razpravlja o učiteljskih.

V razpravo o ljudskem šolstvu je posegel tudi naučni minister Hartel, ki je med drugim dejal: Minister je najprej omenjal prošnji učiteljstva, ki želi, da se njegove plače zjednačijo z onimi državnih uradnikov štirih najnižjih vrst. Če bi hotela vlada ustreči tej želji, bi potrebovala 40 milijonov kron. O ustanovitvi novih učiteljskih v Galiciji, na Koroškem in Štajerskem pravi minister, da bo vlada posvetila temu vprašanju vso svojo pozornost, vendar meni, da bi sedanja ženska učiteljska še ustrezala splošnim zahtevam, ko bi ne pohajale te zavode tudi deklice, ki se pozneje ne posveté učiteljstvu. V zadevi šole pri sv. Jakobu v Rožu pravi minister, da je gledé te šole došel naučni upravi priziv, ki do sedaj še ni rešen. Govorec o ustanovitvi slovenske šole v Trstu je minister izjavil na izvajanja posl. Povšeta, da se nahaja to vprašanje še v teku resnih študij. Razmere so vsled tega tako težavne, ker šolsko zakonodajstvo za tržaško ozemlje ni popolno dovršeno (kdo neki je temu kriv?), in ker se tržaška občina brani ustanoviti tako šolo, in sicer iz tega razloga, ker je dovolj šol za slovenske otroke v tržaški okolici. (Kaj pa meni vlada sama? Ali morajo tržaški slovenski otroci res izvan mesta in itak prenapolnjene okoliške šole? Minister sedaj še ni pokazal prav nobene barve; slovenski poslanci naj si to dobro zapomnijo!) Konečno je minister naglašal potrebo preuredbe vzgojevalnega (disciplinarnega) zakona za učitelje, gledé 7letne šolske dolžnosti pa je rekel, da se more ta doseči le potom premembe državnega šolskega zakona, za kar pa sedaj ni ugoden čas.

Državni zbor.

Celjska gimnazija — padla!

V proračunskem odseku se je s 25 glasovi proti 22 sprejela resolucija grofa Stürgkha, s katero se vlada pozivlja, naj polagoma nemško-slovenske vspelednice v Celju opusti. Napravi naj se zato polagoma slovenska nižja gimnazija v Mariboru.

Ta sklep je hud udarec v obličje Slovencev! Da so ga nam priložili, zato so se združile vse nemške stranke, tudi konservativci, in vlada! Vlada je postavila svoto za celjsko gimnazijo v proračun, a minister za uk in bogočastje, pl. Hartel, ni našel poguma, da bi se za to svoto potegoval, ne, našel je zopet enkrat svoje liberalno srce, govoril je zoper celjske slovenske vspelednice in pomagal Nemcem, da so tem krepkeje mogli udariti po Slovenceh! Sramotno je tudi glasovanje nemških konservativnih poslancev, ki so morali videti, da je Stürgkhova resolucija za Slovence huda krivica. Katoliški stvari so mogli s tem le močno škodovati! Tudi zastopnik socialnih demokratov, Pernerstorfer, je oistro govoril in glasoval zoper Slovence. Treba si to zapomniti, ko bodo socialni demokratje zopet govorili, da so — mednarodni.

Krepko sta se za slovenske vspelednice potegovala posl. Robič in Povše; pomagali so jima češki zastopniki. A govorili so zastoj; saj Nemci v narodnih vprašanjih, kakor je ta slučaj zopet dokazal, niso dostopni nobenim še tako jasnim dokazom; ne govorijo jim razum, marveč le slepa strast in skrb za ponemčevanje! Na Spodnjem Štajerskem ima nemška manjšina štiri, slovenska večina pa nobene srednje šole!! In še borne slovenske razrede na celjski gimnaziji nam hočejo vzeti, češ: da so te vspelednice „slovenska trdnjava v nemškem (?) mestu“ ter grozna „nevarnost“ za mogočni kulturni narod nemški, ki si osvaja naselbine celo že med Kitajci! Torej 160 slovenskih šolarjev na celjski gimnaziji vzbujajo strah in trepet narodu, ki „se boji le Boga, a nikogar drugega na božjem svetu“! Ali ni to smešno, ob enem pa tudi žalostno in značilno za naše avstrijske razmere?

Dobro pravi „Slovenec“ o sklepu proračunskega odseka:

PODLISTEK.

Želodček.

(Igra v 2 dejanjih. — Nemški spisal V. Pailler. Prevel Svečan. — (Konec.)

Mlinarica. Ne bo visel, ne, in veš, Lipe, kdo je prosil za te?

Lipe. Ničesar ne vem od samega strahu; takšen vneboh na vrvi v resnici ni nobena šala. Mlinarica. Sveti apostol Peter je prosil za te; jaz bi te ne bila sama sem pripeljala.

Grobnič. Oho, Lipe je še naš!

Kovač. Predno ne vidimo tvoje Franjice žive pred nami, ne izpustimo ga.

Tesar. Tam poglejte. Duri se odpirajo!

Mlinarica (se obrne). Jaz se ne upam tja niti pogledati.

12. prizor.

(Peter se pokaže pri durih z malo deklico v mrtvaški obleki.)

Peter (k deklici). Ali poznaš to-le gospo?

Dekle (hiti k mlinarici). Ljuba mamica!

Mlinarica (poklekne, objame deklico in jo poljubi). Moj Bog in Gospod! To je moja Franjica — živa in zdrava. (Vstane.) Kaj pa zdaj, možje?

Kovač. No, vzemi si torej Lipeta.

Birič (izpusti ga).

Lipe (sname si zanjko). Jaz niti ne vem, kaj se z menoj godi.

Mlinarica. Tako, možje, zdaj pa pojdite vsi, vsi k slavnostni pojedini. To se še ni zgodilo, kar

mlin stoji. (K Petru.) In kaj naj vam dam, ljubi, sveti mož? Vzemite vsaj to-le trohico denarja za zdaj — lepo vas prosim! (Ponuja mu mošnjiček.)

Peter. Le ne pozabite se Bogu spodobno zahvaliti.

Mlinarica. Ne, ta-le mošnjiček morate vzeti, jaz ga nočem imeti (polož ga na klop). Tukaj je in vaš je. Franjica, ali si gospodu poljubila roko?

Deklica (poljubi Petru roko).

Peter. Bog te blagoslovi, ljubi otrok!

Mlinarica. Skažite mi to čast in ostanite pri južini!

Peter. Lepa hvala! Gospod me kliče in jaz moram ubogati. Mir z vami! Zdravi ostanite!

Mlinarica. Škoda! Ali na sv. Petra ne bom pozabila svoje žive dni; dam sezidati lepo kapelico in ustanovila bodem letnico na čast sv. Petru s slovesno peto sv. mašo. Bog plačaj! Tako možje, zdaj pa pojdite. (Vsi grejo v hišo, razun Petra, Lipeta kovača in tesarja.)

13. prizor.

(Peter stoji spredaj na levi, Lipe na desni strani.)

Tesar. Danes je ena pojedina za drugo.

Kovač. Je skoraj preveč, ali bomo že spravili pod streho (gre v hišo).

Tesar. Tega se ni treba bati (gre tudi v hišo).

14. prizor.

Peter (bliža se Lipetu, ki v zadregi igra z vrvo). Tudi ti ostani zdrav, trdovratni prijatelj!

Lipe. Oh, vi ste pač vendar-le dober mož. Ali ta strah, katerega sem prebil! brr...

Peter. Dobro zdaj porabi tebi darovano življenje.

Lipe. Meni se zdi, da se nisem vam niti zahvalil; ako človeku že vrv okoli vratu binglja, pozabi na vse. Bog vam plati!

Peter. Ne zahtevam nobene zahvale, le eno reč bi rad imel od tebe.

Lipe. Kaj pa, gospod?

Peter. Odkritosrčno mi povej, kdo je snedel želodček.

Lipe. In jaz vam odkritosrčno povem; jaz tega ne vem, — jaz tega ne vem — in še enkrat: jaz tega ne vem.

Peter. Ne verjel bi, da morejo biti ljudje tako trdovratni, ako bi se sam o tem ne prepričal. Tedaj srečno! (Odide na desno.)

15. prizor.

Lipe. Srečno! — Bil bi prav ljub, dober in prijazen mož, le ko bi me s tem svojim neumnim želodčkom pustil pri miru; jaz pač tega ne povem. (Iz hiše se sliši veselo petje.) Ko bi šel zdaj v mlin — rad bi vedel, ali bi me vun vrgli. Bom poskusil — (vrže vrv v stran in gre v hišo, med tem pa zagleda mošnjiček na klopi). Kaj pa je to? (Vzame mošnjiček v roke.) Glej, glej, to je mošnjiček s crkino, katerega bi bil lahko zaslužil, ako bi se mi bilo posrečilo. Na ta denar je sv. Peter čisto pozabil. Zakaj ta je njegov, mlinarica mu ga je darovala. (Kliče na desno.) He, sv. Peter! sv. apostol Peter! Me je že slišal. Bodem ga lepo prosil, znabiti mi bo kaj dal od tega, ker bi se bil pustil tako prostovoljno obesiti.

16. prizor.

Peter (pride od desne strani.) Kaj me kličeš? Kaj hočeš?

„Dà, barbarstvo je, da poklicani zastopniki velikega národa odrekajo kulturna sredstva prebivalstvu, ki je že stokrat in na razne načine plačalo državi vse to, kar dobi od nje. In skrajna nadutost je, da ukaželnemu prebivalstvu kar z drzno roko hočejo uničiti šolski zavod, ki je bil postavnim potom ustanovljen. Seveda trdó Nemci: »Saj Vam damo celo gimnazijo v Mariboru, a gimnazija v Celju je bodeč trn v naši peti.« Tako? Ako je nemško-slovenska nižja gimnazija v Celju bodeč trn v nemškem telesu, potem so stotere nemške šole naravnost mučilnice za naš národ! Ljudske národne šole nam odrekajo, dvojezične gimnazije zapirajo, težnjam po slovenskem vseučilišču se naravnost posmehujejo, potem pa se rogajo, da nimamo svojega slovstva, da smo — barbari! Ali naj pišejo učenjaki slovenske knjige le za hlapce, dekile in pastirje? Dà, še prositi bomo morali, ali smemo Boga moliti v svojem jeziku!“

Dopisi.

Za „Národno šolo“ v Velikovu. V „Miru“ št. 39. in 43. l. 1901. in v št. 1. in 4. t. l. izkazani zneski v skupni svóti 511 kron 40 vin. odposlani so bili dné 30. jan. t. l. v korist velikovške šole družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Darovali so dalje v gorenji namen: G. Jožef Žagar v Solčavi na Štajerskem 5 kron. Na predlog g. V. Goričnika je g. A. Vidman pri veselici dné 26. t. m. v gostilnici pri Zablacanu na Trati pri Glinjah nabral 10 kron. Jezerčani gg. Franc Muri 5 kron, Ignacij Muri 5 kron, Anton Koželj 1 krono, Janez Zadnikar 1 krono. Ob godovanju č. g. župnika Antona Kesnarja pri D. M. ob jezeru zbrani častilci 11 kron. Šimen Čemer, župnik v Št. Rupertu ob Celovcu, 20 kron. Neimenovan rodoljub v Celovcu 20 kron. — Čisti dohodek zabavnega družbinskega večera v Celovcu z dné 5. februarja t. l.: 92 kron 10 vin. Skupaj 170 kron 10 vin. Lepa hvala vsem darovalcem. Živeli nasledniki!

Celovec. (Zabavni družbinski večer.) Slovenski rodoljubi celovski so dné 5. svečana priredili s pomočjo slovenskega omizja beljaškega in tamburaškega društva „Bisernice“ zabaven družbinski večer, katerega vsopred je bil jako srečno izbran in katerega posamezne točke so se zelo lepo, dà, uprav sijajno izvršile. Pokazalo se je, da si moremo vendar tudi s samo domačimi močmi privedi lepo zabavo. Obisk tako iz mesta kakor z dežele je bil nad vse pričakovanje obilen, zabava pa neprisiljena in tako prisrečna, da bo ta večer gotovo ostal vsem udeležencem v najboljšem spominu. — Otvorili so zabavo vrli naši tamburaši z vedno-lepim in pomenljivim „Naprej“-em, kateremu je sledil kratek „pozdrav“. Tamburaši so udarjali ves čas prav vstrajno in pokazala se je ta večer zopet lepota in moč naše jugoslovanske godbe. Posamezne, deloma prav umetne in težke točke so tamburaši izvajali s pravo lahkoto in zelo točno. Poseben užitek nam je bilo tudi ubrano petje, katero nam je jako dovršeno oskrbel beljaški kvartet, ki je imel na vsopredju četiri točke, a je moral dodati še precej komadov. Burno ploskanje, ki je sledilo vsaki točki, je bilo res zaslužno. Bodi pri tej priliki požrtvovalnosti beljaških rodoljubov, s pomočjo katerih je bila prireditelj tega večera sploh omogočena, izražena najtoplejša zahvala. — Poseben in redek užitek pa je bila burka „Eno uro doktor“, ki so jo naši diletantje predstavljalj uprav mojstersko, da bi brez straha mogli nastopiti na vsakem odru. Zlasti glavna oseba burke, dr. Žrjava sluga „Škrjanec“ pogodil je svojo vlogo

tako izborno in igral s toliko šaljivostjo, da smeju kar ni hotelo biti konec. Vrlo dobro, dà, izvrstno mu je pomagala gospodinja Ančika. Dovršeno je rešil svojo nalogo zdravnik dr. Žrjav, a tudi druge manjše vloge so bile vseskozi v spretnih rokah, tako da je igra dosegla popolnen uspeh: občinstvo jo je sprejelo z največjim veseljem in obilno pohvalo. — Sledilo je dalje še šaljivo predavanje slovenskega kmeta g. Aichholzerja iz Žuželč in „dvošpev Ribničanov“, ki sta ga pristna „Rajbenčana“ — rešetar in lončar — pogodila jako dobro. Tudi „zaljubljeni maček“ v kostimu je popolnoma storil svojo „dolžnost“, dal je par umestnih nauk ter povzročil obilo smeja. Tako se je vsopred jako točno in lepo izvršil. — Ko se v pustu drugi zabavajo po šumnih in dragih veselicah, imeli smo tu res domačo prijetno zabavo, katero ste poveličevali s svojo navzočnostjo tudi dve brhki Zilanki v národni noši, koje je pripeljal seboj vrli naš slovenski rojak-Zilan g. Milonik-Koren iz Zahomeca. Sledila je kajpak prav živahna „prosta zabava“. Omenimo naj še, da je čisti dohodek veselice namenjen prekristni naši družbi sv. Cirila in Metoda. Kosmatega dohodka je bilo na vsopredju, preplačilih in darovih okroglih 260 kron; skupnih stroškov pa 167 kron 90 vin., torej znaša čisti dobiček 92 kron 10 vin., ki se porabi v gori označeni namen. — Presrečna hvala torej vsem udeležencem in podpornikom, kakor tudi vsem tistim, ki so se trudili, da je ta zabavni družbinski večer tako izborno uspel.

Velikovec. (Nakup.) Naša slovenska posojilnica je kupila od g. Uranškega dobroznano Aufmutovo gostilno. V kratkem se posojilnica preseli v svoj novi lep dom. Da je posojilnični odbor z nakupom zadel prav sredi v črno, kaže besnost nasprotnikov, ki zaradi nakupa kličejo zoper Slovence nebo in peklo na pomoč.

Velikovec. (Oholost naših národnih nasprotnikov.) Med najbolj zagrizene nasprotnike naše „Národne šole“ spadajo seosebno nekateri učitelji na slovenskem Koroškem. To se je pokazalo zopet povodom popravka, kojega je gosp. župnik Treiber meseca novembra 1901 poslal zavoljo neopravičenega napada trušenkega dopisnika celovških „Freie Stimmen“ radi šolskih zamud otrok naše šole omenjenemu listu in kateri popravek je podpisal z naslovom „šolski voditelj“. To je zbudilo učitelje, pa ne velikovškega, ampak celo tujega celovškega okraja, tako, da so na nekem shodu, kakor poročajo „Fr. St.“, zoper gornji naslov g. župnika protestovali, imenovavši to „národno zlorabo“. Radi tega neosnovanega napada je moralo imenovano trobilo onih zagrizencev sprejeti sledeči popravek: „Slavnemu uredništvu „Freie Stimmen“ v Celovcu. V št. 2. „Freie Stimmen“ od 8. t. m. se v poročilu o shodu podružnice učiteljskega društva „Celovška okolica“ raba naslova šolskega voditelja po podpisnem imenuje uradna zloraba. Podpisani prosi, sklicaje se na določila § 19. tiskovne postave, za sprejem sledečega popravka: C. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je z odlokom od 15. grudnia 1899, štev. 17.630. dovolilo, da se kanoniku in župniku Francu Treiberju v Št. Rupertu pri Velikovu poveri vodstvo po družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vzdržane večrazredne zasebne ljudske šole v Št. Rupertu. Z ozirom na predstoječi ministerski odlok je raba naslova šolskega vo-

ditelja po predpisanemu opravičena. V Št. Rupertu pri Velikovu dné 17. prosinca 1902. France Treiber, župnik in šolski voditelj.“ Ta popravek je pa „Freie Stimmen“ same tudi tako nemilo dirnul, da so prav podobno onim gotovim ženskam, ki morajo imeti vedno zadnjo besedo, pristavile zgornjemu popravku sledeči, res duhoviti (!) pristavek: Po našem mnenju naučno ministerstvo ne more naslova, ki je navezan na gotovo kvalifikacijo (sposobnost ali skušnjo), kateremukoli, ki te kvalifikacije nima, podeliti. Sploh pa je župnik Treiber po milosti naučnega ministra le voditelj zasebne šole v Št. Rupertu, ne pa šolski voditelj sploh, kakor s svojim podpisom „župnik in šolski voditelj“ namerava javno kazati. Koroško učiteljstvo je imelo pravico, se temu odločno zoperstaviti, da se župnik Treiber, ki si je kot slovensko-klerikalni rogovilež v celi deželi pridobil nečastno ime, mu neopravičeno pripodruži. — Uredništvo. — Tako tedaj! kar najvišja šolska oblast v državi odredi, pri mogočnih „Freie Stimmen“ nima veljave! Naravnost smešno je, da bi duhovnik, ki je dovršil osem latinskih šol, katerih še celo mogočni urednik „Freie Stimmen“ ni dovršil, pridobil si zrelostno spričevalo in poleg tega še dovršil štiriletne bogoslovne vede, tedaj sedem let več študiral kakor učitelj, ne imel „kvalifikacije“ za vodstvo kake ljudske šole. Dalje je gotovo vsak šolski voditelj le voditelj iste šole, na kateri je nastavljen, po mnenju „Freie Stimmen“ nosijo pa šolski voditelji svoj naslov za celi svet. Z oholostjo napojen je pa konec zgornjega pristavka, da župnik Treiber kot „nečastno znani slovensko-klerikalni rogovilež“ ni vreden, da bi ga drugi šolski voditelji sprejeli v svoje vrste. Seveda, ako slovenski duhoven na Koroškem vse svoje moči posveti v povzdigo v prah teptanega slovenskega národa na Koroškem, to je pri „Freie Stimmen“ nečastno. Častno pa je, ako se mnogo učiteljev na slovenskem Koroškem povsod, seosebno pri volitvah, pridruži našim národnim nasprotnikom, ali ako nekateri učitelji od nemškega „šulvereina“ dobivajo celo pod imenom „Ehregabe“ judežve groše za ponemčevanje slovenske dece! Res, za ono vrsto učiteljev so „Freie Stimmen“ prav vredno glasilo. „Gliha pač vkup štrih“.

Grebini. (Nadalje o uimi. — Stekel pes.) Sploh se govori, da se ne dá popisati, kako strašni so posledki zadnjega viharja. Kakor ljudje pripovedujejo, je vihar na Djekšah najhuje razsajal, tako, da so ljudje mislili, konec sveta se bliža. Skoraj nobene hiše ni, da bi ne bila poškodovana; najhuje so trpeli skednji. Trgovci z lesom imajo sedaj veliko opraviti. Revni kmetje so pač pomilovanja vredni. Kmetje pri sv. Juriju in v Polniku pri Pustrici bodo prisiljeni, v kratkem času svoja posestva zapustiti, če se jim ne pomaga. Gozdovi na Vašinjah, pri Vovbrah in pri Rudi so tudi trpeli, pa primeroma ne tako hudo. Kakor se sliši, bode vlada kakih 300 drvarjev iz Tirolskega, Boveca itd. naročila, da bodo kmetske gozdove potrebili, ker se je bati, da bi črv-zaljubljen pri ostalih gozdih ne napravil še večje škode. — V torek dné 4. svečana je prestrašil neki stekli pes ves Grebinj; okolo 14 psov je ogrizel; nazadnje ga je neki gospod ustrelil. Ogrizene pse so morali nagloma izročiti konjedercu. Kakor se vidi, se je po Koroškem v več krajih pokazala pasja steklina.

Djekše. (Vihar in drugo.) Vihar je v naših krajih, kakor ste že omenili, napravil zelo veliko škode. Posebno lesa veliko leži. V sredo dné 29. januarja je prišel g. deželni predsednik sam ogledat škodo, katero je napravil vihar. Prenočil je v župnišču. Upanje, da država kaj pomaga, tolaži tukajšnje kmete. — Kakor znano, je pot iz Velikoveca ne samo slaba ampak tudi nevarna. V soboto 1. februarja zvrnil se je že drugi konj posestnika Plaznika v globočino in obležal mrtev. V enem mesecu zgubil je ta posestnik zavolj slabega pota dva lepa konja v vrednosti 1000 kron. Kdo mu povrne škodo?

Št. Jurij na Vinogradih. (Nekoliko odgovora.) Ker me je doletela izvanredna čast, da me vlačijo kar po več nemških liberalnih listih, moram nekoliko pojasniti, kako pridem do te časti. Ni bilo dolgo, odkar sem prišel sem, čutil se je nekdo poklicanega, da me pokliče pred svoj sodni stol. Seveda sem bil takoj spoznan krivim in obsojen; da tudi širši svet zvé, kaj sem storil, objavilo se je to v „Freie Stimmen“ in v materi prerano umrlega in od nemškutarjev s krvavimi solzami objokanega „Kmetkega Lista“, to je „Bauern-Zeitung-i“. Za pričo pa so si vzeli neko staro žensko, ki jim je natvezila, da sem jaz pobral šolskim otrokom v Malem Št. Vidu vse nemške katekizme. Ker tega nisem storil, morali so zgoraj omenjeni časniki prinesiti po vrsti popravke. To je pa nasprotnega pisarja tako dirnulo, da se je še enkrat zaletel v „Freie Stimmen“ v me. Seveda si ta nekdo ne upa povedati svojega imena. Očita mi med drugim, da sem s šolskimi knjigami „kupčeval“. Res je, da so mi nekateri, a le nekateri bolj premožni stariši otrok povrnili stroške za knjige,

Peter. Ta-le tretja kopica je tistega, ki je snedel želodček.

Lipe. Čigav je ta denar?

Peter (prav razločno). Tistega, ki je v gostilni snedel želodček od jagnjeta.

Lipe. Tako! Potem pa je tudi ta denar moj, ker želodčka noben drugi ni snedel kakor jaz sam!

Peter. Ali jagnje ni imelo nobenega želodčka; saj si večkrat trdil.

Lipe. Oh, moj Bog, to je bil samo izgovor. Kako ste mogli kaj takega verjeti? Brez želodčka bi ne bilo moglo živeti. Jagnje je želodček imelo in jaz sem ga snedel, zatorej je ta-le denar moj. (Vtakne denar.) Ne bodite zavolj tega jezni in odpustite mi, da sem bil tako trdovraten (podá Petru roko). Srečno pot in nič ne zamerite! (Peter mu molče podá roko v slovó. Lipa odide hitro na levo.)

Peter. Človeško srce je čudna stvar,

Lepe opomine pušča v nemar;

Kar smrtna težava ne premore,

To zamore — denar.

Zató rad grem odtod,

Kjer je denar — gospod!

(Zavesa pade.)

Smešničar.

* **Izjema.** Državni pravdnik: „Na izpovedbo žene zatoženca ni smeti polagati velike važnosti.“ Zatoženec: „Oprostite, gospod državni pravdnik, ako najde na meni kaj pohvalnega, ji smete verjeti.“

* **Jasen odgovor.** Kazenski sodnik: „Kdo ste vi?“ Večkrat kaznovan zločinec: „Vaš delodajalec.“

Lipe. Ta-le denar ste pozabili; mošnjček je poln cekinov, kateri bi bili kmalu moji, ali usoda je drugače hotela. Kdor je za krajcar rojen, goldinarja ne doseže; in meni se zdi, da jaz nisem niti za krajcar rojen, ker nikoli nič ne dosežem. Tedaj tu imate svoj denar!

Peter. Ali ga rad daješ iz rok?

Lipe. Moj pač ni in kar ni moje, tega nočem imeti. Tudi vi bodele gotovo imeli koga, ki ga bode potreboval.

Peter. V plačilo tvoje poštenosti bodeva si denar bratski razdelila.

Lipe. Kaj, z menoj hočete deliti? (Prinese klop na prednji del odra.) Kako ste dobri!

Peter. Dà, ti boš dobil precejšen del; ali povej mi vendar, kdo je snedel želodček.

Lipe. Oh! — Že zopet! — Kolikrat pa to še moram reči? Jaz ne vem!

Peter. Ti dobro veš!

Lipe. Nikakor, jagnje ni imelo nobenega želodčka.

Peter. Potém bi ne moglo živeti.

Lipe. In vendar nobenega ni imelo.

Peter. Tako, zdaj deliva! (Izpazni mošnjček na klop.)

Lipe. Dà, to je boljše, kakor zmirom o tem neumnem želodčku govoriti.

Peter (deli). En del, — dva dela — tri dele.

Lipe. Zakaj pa napravljate tri dele, saj sva samo dva.

Peter. Dobro pazi! Eden del je moj, drugi del je tvoj — ali razumeš?

Lipe (vtakne denar). To ni težko razumeti. Ta-le denar je moj, toda čigava pa je ta-le kopica?

ali manj premožni otroci, katerih je več, so pa dobili knjige čisto zastonj. To pa menda vendar ni nobena „kupčija“ in le zloben jezik more kaj takega trditi. Dalje mi dopisnik hoče nekake nauke dati, kako naj otroke poučujem, in mi preti, da se bo zelo pazilo na me. No, kolikor se vidi iz članka, dopisnik ni iz naše fare; zavolj tega ga šola v Malem Št. Vidu prav nič ne briga, najmanj pa ga briga krščanski nauk. Nikakor me ni volja ga pripoznati kot svojega „inšpektorja“, ker imam že svoje cerkvene predstojnike. Dalje mi dopisnik milostno dovoljuje, da smem s slovenskimi otroci le v posameznih slučajih slovensko govoriti in sicer le v prvem letu in še tukaj le od začetka. — Ko bi bili ta poslednji nauk in pa trditev, da jaz s katekizmi delam kupčijo, poslali predlanskega leta v Pariz na svetovno razstavo kot svojo najnovejšo iznajdbo, dobili bi bili gotovo zlato — ne usnjato kolajno. Čisto slovenski otrok naj se v par tednih menda toliko nauči blažene nemščine, da se mu lahko v nemščini razlagajo težje umljive verske resnice in se v nemščini uči moliti itd., ko se doma in v cerkvi moli in govori slovensko. Jaz sem sicer hodil že precej let v šolo, ali čudežev delati pa le ne znam. Kot katehet in dušni pastir imam pač strogo nalogo, da se otroci naučijo krščanskega nauka, nikakor pa mi ni dolžnost, da pomagam otroke ponemčevati! — Slednjič dopisniku povem, da me nikakor ni volja, baviti se z neslanimi dopisi ter sprejemati od njega kakšnih navodil; učil bom še nadalje tako, kakor mi je sploh mogoče spolniti svojo sveto dolžnost, ki mi jo nalaga vest kot katehetu in dušnemu pastirju.

J. Pšeničnik.

Ruda. Dne 24. januarja popoldne prišel je v gostilno na Dobrovi imeniten gospod, naznanil, da je inženir in da misli dalj časa tu ostati, ker ima glavno cesto zmeriti. Ker se tu vedno kaj meri, mu dobri gostir verjame, pripravi čedno sobo za stanovanje, mu priskrbi delavca, da mu pri merjenju pomaga, in zvečer imenitnemu gospodu z dobro jedjo in pijačo prijazno postreže, seveda vse na račun. Zjutraj po zajuterku gresta „inženir“ in delavec na svoje delo, merita nekaj časa, menda samo na korake. Ko prideta do Kanarna, pošlje „inženir“ delavca nazaj domu, da naj prinese več kolov in sekire; da bo pa hitreje šel, reče mu, naj svoj plašč (havelok) kar tu pusti. Delavec se v kratkem vrne nazaj, a ne najde več ne „inženirja“ in ne haveloka, oba sta med tem izginila. Žalosten pride gostirju povedat, kaj se je zgodilo, in ta seveda se tudi ne malo začudi, kajti kaj takega se ni še nikdar zgodilo. Gospodinja je bila že dobro južno za gospoda „inženirja“ pripravila in sedaj jo mora še sama snesti. Gostir se hitro pelje za ptičkom, da bi ga ujel, ali ta je bil že ušel menda proti Trušnjam, da bo še kje drugod „cesto meril“. Na Ledu je pa menda hotel v zavarovanje proti ognju sprejemati, a mu je spodletelo, ker pri Svetju ni več gostilna.

Prihlavas. (Nesreča). Strašna nesreča se je prigodila dne 9. t. m. po noči med Metlovo in Sinčevasio. Železniški čuvaj M. Podgornik, ki bi bil imel nastopiti službo ob 6. uri zvečer pri čuvalnici št. 67, se je zakasnil pri ženitovanju, ki se je obhajalo pri Neuwirtu. Še le proti 11. uri se je podal na svojo postajo po železniški progi. Menda je malo slabo slišal in bil tudi nekoliko napit, tako da ni slišal vlaka, ki je pridiral za njim, ga zgrabil in grozno raztrgal. Odrezalo mu je eno nogo in glavo in nekaj koscev vleklo skoraj do Sinčevasi. Če bi bil mladi mož pomislil, da je najprvo dolžnost, potem še le kratek čas, bi gotovo ne bil našel take nagle in neprevide ne smrti. Kje bi bila najti kaka mera, na kateri bi naša mladina spoznala, kadaj je dosti zabave in tudi pijače?

Smarjeta nad Pliberkom. Čitali smo v „Miru“ z dne 23. prosinca, kako se je priredila v Pliberku božičnica za šolarje, ki hodijo v mestno šolo, in da je baje hotela brezverska „Südmarka“ in nemški „Sulferajn“ dati k temu svojo podporo, pa le tako, da bi je bili deležni samo nemški otroci, kar pa se je modro odklonilo. Dobro, tudi mi se popolnoma strinjamo s tem, ker ne potrebujemo Judeževih grošev. Pa kaj je poklicane osebe pripeljalo do tega, da so podporo odklonili? Gotovo ne prepričanje, kakor da bi ne bili goreči privrženci teh nam sovražnih društev, ampak nam se zdi, da pes drugam tako moli! Zbali so se, da se s svojim strankarskim postopanjem zamerijo okoličanom, ki vam pomagamo vzdrževati vašo štirirazrednico s tem, da pošiljamo svoje otroke v precejšnjem številu v vašo ponemčevalnico. Kdaj se nam bodo pač oči odprle, kake blage namene imajo ti gospodje z našimi otroci. Libučani in Ponikvani, ki v celih trumah pošiljate svoje otroke v pliberško ponemčevalnico, ali ste spoznali sedaj svoje prijatelje in dohodelnike? Pred šolskim letom ljubijo vaše otroke, da bi jih ponemčevali, in kar jim je glavna stvar: vzdržali s tem svojo štirirazrednico. Ko pa pride do tega, da bi vam imeli izkazati svojo hvaležnost, vam pa pokažejo rogove. Kdaj

bomo pač okoličani prišli do tega, da bomo pošiljali vse svoje otroke v svoje okoliške šole, v katerih se mladina vsaj za silo slovensko brati in pisati nauči. V mestu pa se ne učijo slovensko čisto nič. Če ne znajo otroci dobro slovensko brati, ali ni potem čudež, da jih branje ne veseli in da se malo odrasli raje po gostilnah pretepajo, lepega branja pa ne marajo. Bog daj, da bi te besede, prihajajoče od dobromislečega okoličana, obrodile kaj sadu!

Prevalje. (Naša „inteligenca“ in njena „razsvitljenost“.) Marsikateri bralec bo že morda godrnjal, ko bo zapazil nadpis, češ: vedno samo — Prevalje! Pa ne morem pomagati. Naj svet izve tudi o „čudežih“, ki se v našem „mestu“ godé. Priteplo se je od Vuzenice na Štajerskem neko babše, dobre štiri pedi dolgo. To bi sicer ne bilo nič posebnega. A sloves razširil se je po celem prevaljskem „deželi“, da je to „deseta“ sestra, — ki gleda v prihodnost! Spovednice so pri nas v adventu in o velikonočnem času zelo obiskovane; a da bi čakali ljudje po celo dopoldne, po cel dan, da bi se tepli, kdo bo prej prišel na vrsto, kakor se to godi pri obiskih te babure, presega pa že vse meje. Kljub snegu, kljub oddaljenosti hodijo vpraševati za svet „prorokinjo“. Pa ne mislite, da hodi samo „neumno, zatelebano“ (?) kmetško ljudstvo, o ne! Pri vratih „prorokinje“ nahajamo tudi nežne „frajlice“, ki bi rade zvedele, kadaj bodo pač dobile ženina! Pri njenih vratih bote našli tudi razno gospodo, ki bi rada izvedela kaj o svojej prihodnosti. Tudi za boleznijo ima zdravila, ki, kakor pravijo, niso ravno posebno cena. Ali so res pri vsej tej slepariji oblasti, kakor pravijo in trdijo, popolno brez moči? Ali ni mogoče, narediti takemu početju konec? Če pa prav premislimo vse to, zastoj iščemo „visoko omiko“ dvajsetega stoletja! Cerkve ne poslušajo, božje besede ne marajo, a zvižaji in slepariji sedajo na limanice, tako da se res spolnujejo besede: Kjer preneha vera, tam prične nevera, vražarstvo. Na Boga ne verujejo, na hudobca pa! Pravi čudaki to!

Št. Jakob v Rožu. (Zopet skoraj pretep.) Dne 26. januarja na večer prideta dva delavca pri predoru v Pahlerjevo gostilno. Tam sta zahtevala kvarte, katerih jima oštir ni hotel dati. Nato sta vzela svoje kvarte in sta začela igrati z nekim domačinom, ki je po kratki igri zgubil eno krono. Ker te krone ni takoj odštel, se je vnel prepir. Ko oštir hoče prepir pomiriti, potegneta tujca nože, eden pa samokres (revolver) ter vstrela na soigralca domačina. Krogla šla je trdo mimo oštirja onemu, na katerega je bila namenjena, skozi klobuk v steno. Nato pokne vdrugeč; krogla gre trdo mimo razpela tudi v steno, ne da bi koga poškodovala. Ker je med tem časom prišlo več ljudi, sta jo tujca popihala, a že prihodnji dan so nju prijeli orožniki. — Take reči se godijo pri nas že sedaj, ko je tako malo delavcev; kaj bo še-le potem, ko jih bomo imeli na tisoče? In vendar se drznejo nekatere višje glave trditi, da v Št. Jakobu orožnikov ni potreba!

Žabnice. („Südmarkine“ vžigalice.) Več slovenskih časnikov piše zadnji čas o „Südmarkinih“ vžigalicah. „Südmarka“ je imela lansko leto 7722 kron čistega dokička; od tega dobička daje „Südmarka“ raznim osebam večje podpore, da hujskajo proti nam Slovincem in proti veri naši. Bralci se bodo gotovo začudili da se tudi pri nas to društvo podpira. Podpira jo trgovec L. B. na Trbižu, kateri je slovenskega pokoljenja, ki vendar živi od Slovincem, ki pa rad vsiljuje te vžigalice našim ljudem, in družbi dela korist. Ni dolgo, odkar je od njega kupil naš dosedaj krščansko misleči gostilničar take vžigalice, katere je potem v Žabnicah razprodal. Gotovo je, da ta gostilničar ne živi od Nemcev. Kako žalostno bi gledali vsi taki ljudje, če bi morali čakati, da pridejo k njim Nemci v gostilno ali prodajalnico! Žalostno je, da dostikrat ne vemo kaj delamo, da ravno tisto podpiramo, kar nam je najbolj škodljivo, sami sebi grobove kopljemo in se pogrezamo vanje. Slovenci, zahtevajte povsod vžigalice Ciril-Methodove družbe, vsak vinar, ki ga daste za te vžigalice, je ob enem dar in pomoč naši družbi. Ni dolgo tega, da sem v neki gostilni govoril o tej in oni družbi in povedal namen obeh družb. Slišal sem iz neizkušenih, mlečnobobih ust: oh kaj, ta krajcar ne bo pomagal ne tej in ne oni družbi nič. Na te besede ima vsak danes odgovor: številka 7722 kron govori, koliko prinese sčasoma vinar. Potrebno je zato, da se tudi v tej stvari držimo gesla: „Svoji k svojim“. Zato kupujte le vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda!

Novičar.

Na Koroškem.

Slovensko ne znajo na celovškem rotovžu! V zadnji seji mestnega zbora je došel tudi nek slovensk dopis okrajnega sodišča. Dopis se uradu vrne, da dodá nemško prestavo. — Priča-

kujemo, da bo dotični c. kr. urad nemške prenapetneže na našem rotovžu primerno poučil, da je tudi Celovec še v Avstriji, kjer so po postavi vsi jeziki in narodi enakopravni, in da je glavno mesto dežele, katere dobra tretjina je slovenska. Drugače bi bili pač slovenske občine, v prvi vrsti ljubljanska, poklicane, da vrnejo milo za drago in nemške dopise vračajo v — blagohotno prestavo!

Zadnji vihar dne 16. in 17. jan. je napravil res ogromno škodo. V velikovškem okraju je vihar nad 300 poslopij deloma popolnoma razdril, deloma hudo poškodoval. Samo v dječki občini se ceni škoda na poslopjih na 18.310 kron, v gozdovih na 157.350 kron: gozdov je uničenih 1700 oralov. Izdatna pomoč je nujno potrebna.

Celovski mestni očetje so dovolili za knjižnico celovške „Südmarkine“ podružnice 300 kron podpore! To je res treba bilo, ko mesto leze vedno globlje v dolgove in se bo baš sedaj povišala mestna doklada na stanarino od 6 na 10%!! Za „nemstvo“ jim ni žal nobenih „žrtev“, saj prihajajo iz žepov davkoplačevalcev, tudi — slovenskih!

Sneg. Dne 1. in 2. t. m. je padlo po vsem Koroškem zelo veliko snega, ki je oviral promet zlasti na železnici. Mnogo škode so napravili plazovi v Nemškem Plajberzi. Zasuli so več hiš in jih deloma hudo poškodovali. Hiše so bili deloma že prej izpraznili. Dne 31. jan. ob 9. uri zvečer se je udril prvi plaz, do 100 metrov širok. Zasul je tudi neko žensko z njenim otrokom. Z velikim naporom so oba še rešili. Več dni je bila vas ločena od zunanjega sveta, ker so plazovi zasuli vsa pota. V vasi je ležal sneg več metrov visoko in so bili po hišah spodnji prostori ves čas prav v nočni tmini. Ljudje so nočevali po kleteh, ker so biše bile v vedni nevarnosti. Škoda na hišah je velika. — V pusterski, leški, melski in kanalski dolini je sneg istotako padel zelo visoko in napravil mnogo škode.

Duhovske zadeve. G. V. Segl, župnik v Lölingu, je postal župnik pri sv. Petru v Tvengu.

Drobiž. V Malem Št. Pavlu je dne 29. jan. pogorel Prajlingerjev hlev. Zgorelo je tudi 30 ovc, 13 svinj in 2 goveji živini. Zažgala je zlobna roka in začelo je goreti nakrat na treh krajih. — V Št. Juriju v labudski dolini so se dne 26. jan. stepli fantje pri plesu. Enega fanta razmesarili so tako, da je v gozdu obležal mrtev. — Do konca svečana je razpisano mesto učitelja za Vogrče.

Po slovenskih deželah.

Cerkvena glasba. G. Val. Stolzner, bivši učitelj, vglasbil je v obliki slovesne sv. maše A. Begutterjevo mašno pesem, katero je bil Slovincem nepozabljeni škof in pesnik Anton Martin Slomšek kot nadžupnik in dekan v Vuzenici poslovenil. Med pesmi, kolikor nam jih je rodilo njegovo blago in žlahtno srce, spada tudi ta, polna plemenitega, blažilnega duha in nedosegljive posebnosti, in kaže Slomšeka kot jako spretnega predstavjalca, vglasbo pa kot zelo prosto, v vsem milo donečo in liturgično-pravilno delo skladateljevo z naslovom „Sveta maša v hvaležen spomin Antonu Martinu Slomšku, izvrstnemu lavantinskemu škofu, narodnemu buditelju in pesniku. Komad partiture za mešani zbor velja 1 krono 20 vin. in dobé naročniki, kateri pošljejo naročnino za 10 izvodov ob enem, enega po vrhu. Naročnine naj se pošiljajo g. V. Stolznerju, bivšemu učitelju v Gradcu. Unger-Gasse 19. Naročila bodo se po dokončanem tisku takoj izvršila.

Iz slovanskega sveta.

Revščina v Galiciji. Pod tem naslovom je izdal Stanislav Ščepanovski, poljski narodnogospodarski pisatelj, knjižico o razmerah v Galiciji. Na podlagi statističnih podatkov dokazuje, da umira v Galiciji na leto 50.000 ljudi od lakote in 70.000 ljudi se izseljuje, da bi ušli smrti od lakote.

Gospodarske stvari.

Kako početi, če sadno drevo postaja nerodovitno. Pogostoma si gospodarji belijo glavo s tem, kako bi drevo, katero bolj ali manj hira, naredili rodovitno. Nerodovitnost sadnih dreves izvira iz raznovrstnih vzrokov, in kdor jej hoče priti v okom, mora najprej te vzroke poznati. Ti vzroki so pa dvojni, vnanji in notranji. Vnanji vzroki so: neprimerno podnebje, lega, neprimerna zemlja za dotično vrsto; notranji vzroki so: premočna in presilna in pa oslABLJENA življenjska delavnost. Če sta podnebje in lega za kakšno vrsto neugodna, če les te vrste ne dozori popolnoma, če pogosto pomrznejo cvetni popki, takrat je treba, da se izmeni vsajeno drevo z drevesom druge vrste, katere poskušaj v tem kraju in v teh razmerah dobro vspeva. Če je drevesni nerodovitnosti vzrok nerodovitna zemlja, je treba to napako kolikor mogoče odstraniti. Če je zemlja premokra, jo je treba osušiti, preslabo zemljo izboljšati in ji primešati gnoj mešanca. Če drevo zato ni rodovitno, ker je pregloboko vsajeno, kar se le prepogosto in prerado

dogaja, dá se le redkokdaj pomagati, vsaj popolno ne, čeprav se okoli drevesa nekoliko odkoplje vrhnja prst. Če tako drevo še ne stoji čez 10 let, se mora odkopati kolikor mogoče okoli in okoli, z vso grudo toliko vzdigniti, da pride v pravo višino. Ako pa je vzrok nerodovitnosti v drevesu samem, in sicer v tem, da drevo premočno žene, tedaj globlja zarez v drevesni lub („puščanje“) na deblu in po debelejših vejah malo pomaga. Včasih pomaga, če se poleti odčesnejo nekatere korenine. Če bi zemlja, v kateri stoji drevo, bila predobra, premastna, se morajo okoli drevesa posaditi sadeži, ki jo močno izlečejo, kakor pesa, zelena itd. Če je pa drevo samonasebi že slabo in preslabo raste, se mu mora pomladiti krona sama, in brž ko iz krone požene kaj mladik, se mora drevesu pognojiti in sploh zemlja okoli drevesa zboljšati. Ne redke vzrok nerodovitnosti sadnih dreves je pometavanje cvetja pri peškatem drevju. Ako blizu cvetja naglo požene mladike, drevo rado pomeče cvetje, ker mladike porabijo sok, cvetje pa oslabi. Najboljše sredstvo proti temu je puščanje na vejah. S tem se zadržuje del redilnih sokov v spodnjih delih vej, da mladike ne morejo več prebohotno preraščati cvetja. V prihišnih vrtilih se prav rado zgodi, da drevesca prebujno rastejo in ne rodé, ker jim korenine segajo v premočno gnojene grede, kar se posebno v špargljevih gredah rado dogaja. Tu je mnogokrat težko pomagati. Sočivne grede morajo dati dobrih pridelkov in se morajo ravno zaradi tega krepko gojiti; to pa ravno pospešuje močno rast sadnih dreves. Pridružijo se še hude bolezni, kakor ožig, rak, ozeblina, in tako se zgodi, da posebno jablane in črešnje, ki stojé v sočivnih vrtilih, prav revno uspevajo. Nekaj se pomaga, če se okoli korenin in med nje nasuje zidana sipa, še boljše pa kaže v takih vrtilih saditi le hruške, češplje in slive. ne pa jablan in črešenj. Primeri se pa tudi večkrat, da je spodnja zemlja, v kateri stoje drevesa, že popolnoma izsesana in da drevju pomanjkuje hrane in zemeljske moči. Tu pomaga razen mogočnega obrezanja in trebljenja dreves gnojitev spodnje zemlje. Zato pa je najboljši gnoj iz greznic in smradotokov, kateremu se primeša še lesni pepel. Gnoj se mora stanjšati z vodo, in ta zmes se poleti vlija v luknje blizu drevesa, najbolje meseca julija in avgusta. Luknje se napravijo pol metra globoke in vanje se potem vlije pol škropilnice takega gnoja in se dopolni z vodo. Tri luknje zadoščajo za eno drevo.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 6. februarja 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenca . . .	11	34	14	17	— bik
rž . . .	9	30	11	64	— pitane vole
ječmen . . .	—	—	—	—	17 vprežnih volov
oves . . .	5	43	6	79	— junca
turšica . . .	7	—	8	75	— krav
pšeno . . .	14	—	17	50	— telic
fižol . . .	—	—	—	—	61 pitanih svinj
krompir . . .	2	20	3	58	15 prascev
leča . . .	—	—	—	—	
ajda . . .	6	93	8	66	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 285 K do — K, krave po 162 K do 270 K.

Sladko seno je meterski cent po 6 K 20 v do 6 K 40 v, kisló seno po 4 K 60 v do 5 K 60 v, slama po 4 K — v do 4 K 50 v.

Promet je bil slab.

Velikovec, dné 5. febr. Prignali so: 102 vola, 65 krav, 8 telic, 3 teleta. Cena za pitano živino 62 do 65 kron, za vprežno živino 52 do 58 kron za meterski cent žive vage. 58 ovac, 48 zaklanih svinj. Promet je bil srednje dober.

Dražbe.

Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.)

Celovec. Dnó 14. febr. ob 10. uri, izba št. 85, Černetova kmetija v Zgornji Vesici, vl. št. 15, d. ob. Zgornja Vesica. Cena 12.535 kron. Najnižja ponudba 8452 K.

Trbiž. Dnó 20. februarja ob 9. uri p. d. Gorenje-Verdečeva kmetija, št. 177 v Zabnicah; vl. št. 164, d. ob. Zabnice. Cena 4125 kron. Najnižja ponudba 2750 kron.

Št. Pavel. Dnó 27. febr. ob 11. uri na licu mesta prostovoljna dražba Landsmanove kmetije v Rabštanju, vl. št. 5, d. ob. Rabštanj. Cena 31.152 kron.

Vabila.

Hranilnica in posojilnica v Tinjah napravi svoj letni občni zbor dnó 16. svečana t. l. ob 4. uri popoldne pri Bužljeju v Vabni vasi po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo o delovanju posojilnice l. 1901. 2. Sklep o čistem dobičku. 3. Volitev novega odbora. 4. Razni nasveti. K obilni udeležbi vabi načelnístvo.

Hranilnica in posojilnica za Št. Lenart pri sedmih studencih in okolico bo imela svoj letni občni zbor na prvo postno nedeljo, t. j. dnó 16. februarja 1902, ob 4. uri popoldne pri Majriču v Št. Lenartu s sledečim vspešdom: 1. Odobrenje letnega računa. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Volitev odbora. 4. Razni nasveti. Vse zadružnike k udeležbi prijazno vabi odbor.

Loterijske številke od 8. februarja 1902.

Linc 67 49 76 24 65

Trst 63 87 23 10 83

NAZNANILA.

V najem se dá

pod ugodnimi pogoji

gostilna v Velikovcu

z lepimi sobami za goste in tujce, z mesnico in z lepima hlevoma. Tam bode uradovala posojilnica s prometom okroglih 400 tisoč kron in gospodarska zadruga s 400 zadružniki. Oglasiti se je do 28. februarja 1902 pri hranilnici in posojilnici v Velikovcu na Koroškem.

Salame iz šunke 1 gld. 20 kr., domače salame 1 gld., dunajske salame 80 kr., povejena šunka brez kosti 90 kr. in 1 gld. 10 kr., šunka s kožo 90 kr., suho meso in slanina 70 kr., prasičje glave 40 kr. kilo, kranjske klobase, velike, 18 kr. ena. — Šlivovko, borovničar in brinjevec, pravi, 1 gld. 40 kr. liter, pošlje po povzetju

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Služba občinskega tajnika

se oddá v Libučah. Plača na mesec 50 kron. Prednost ima prosilec, ki je zmožen uradovati v slovenskem in nemškem jeziku. Prošnje naj se pošljejo do 15. marca t. l. občinskemu uradu v Libučah, pošta Pliberk.

Kovačnica

s kuhinjo in dvema sobama, na lepem kraju pri farni cerkvi v Domačalah in ob občinskem potu ležeča, se dá za več let v najem. Več pové Janez Šturm p. d. Nemec v Hovčah. pošta in železniška postaja Podravlje (Föderlach) na Koroškem.

Učenca sprejme

Jakob Pissiak,

čevljarski mojster v Celovcu, kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) št. 35.

Podpisano županstvo naznanja, da bode imela

občina Lesce na Kranjskem

razen dosedanjih dveh semnjev še

dva nova semnja

in sicer bode prvi

dné 24. februarja (na dan sv. Matije)

in drugi

dné 29. septembra (na dan sv. Mihela).

Županstvo Lesce, dné 30. januarja 1902.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preizkušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzetjem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Doktor pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporočá kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporočá: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Pomirjuje, krepi, utešuje boleš, vzbuja tek, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin želodca, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezni, ki morejo nastati vsled zapeke, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — **Pocukrene kroglice.** Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljav sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko razvarljivim apnenim železom. utešuje kašelj, raztvarja sliz, lajša ból in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočá ročljiv je kot bóli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživlajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura zoper kurja očesa,

Varstvena znamka.

preizkušeno sredstvo proti bolešnim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba bolno mesto s priloženim čopičem zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na dr. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kedar živina noče zreti, pri kravah da se izboljšuje mleko. Zavojček z rabilnim navodilom 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Prasičji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prasiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

Pozor! Ta prasičji prašek in kakao-sladni čaj dobite tudi v vseh prodajalnicah, če pa ne, potem po pošti.

Kmetija je na prodaj,

ki obsega 33 oralov njiv, travnikov in gozda. Posestvo je novo pozidano, z jednim nadstropjem in kot tako v popolnoma dobrem stanju. Cena 13.000 kron. Več pové Tomaž Slajher p. d. Mohar v Lemarji vasi, pošta Celovec.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporočá za natiskovanje vizitnic, pisemenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.